

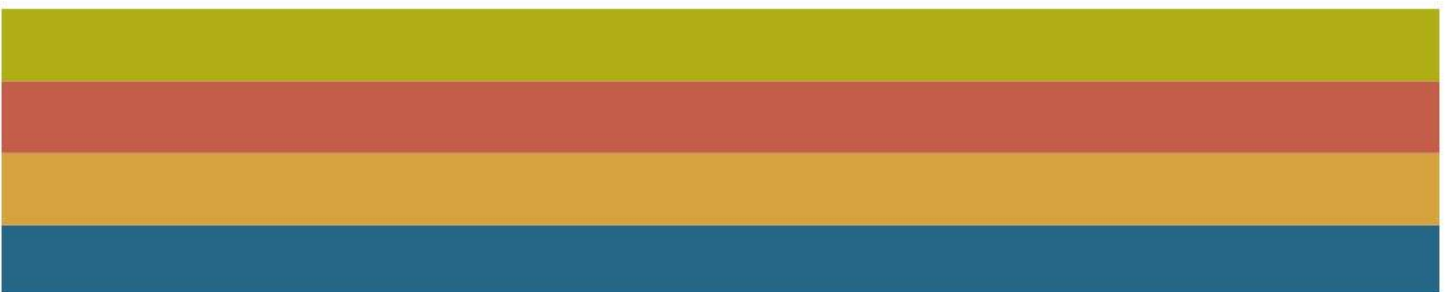

Commissie voor de
milieueffectrapportage

EEW (Delfzijl), provincie Groningen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

1 juli 2020 / projectnummer: 3409

1 Advies over het MER in het kort

EEW Energy from Waste Delfzijl B.V. (hierna: EEW) wil de bestaande afvalverbrandingsinstallatie voor huishoudelijk afval op het industrieterrein Oosterhorn uitbreiden met een vierde lijn, een zogenaamde mono-slibverbrandingsinstallatie (SVI). Voordat de provincie Groningen besluit over de omgevingsvergunning, zijn de milieueffecten in een milieueffectrapport (MER) onderzocht. De provincie heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie') gevraagd te adviseren over de juistheid en de volledigheid van het MER.

Wat blijkt uit het MER?

Het MER beschrijft de noodzaak voor meer slibverwerkingscapaciteit in Nederland, en brengt in beeld hoe EEW daaraan invulling geeft. Het door EEW te verwerken slib is afkomstig van regionale rioolwaterzuiveringsinstallaties, een slibcomposteringsinstallatie en een thermische slibdrooginstallatie.

Met de slibverbranding wordt, evenals met de verbranding van huishoudelijk afval, stoom opgewekt voor nabijgelegen bedrijven op het bedrijventerrein. Voor deze groene stoom is een toenemende vraag. EEW levert op die manier volgens het MER een positieve bijdrage aan de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. Er komt geen procesafvalwater vrij. Wel is er een toename van huishoudelijk afvalwater.

Het MER onderzoekt drie varianten voor het afvangen van vliegassen die vrijkomen bij de slibverbranding, namelijk een variant zonder extra filter, een variant met een doekenfilter en een variant met elektrostatisch filter. Om informatie over de hoeveelheden en samenstelling van verwerkte slibstromen en geproduceerde afvalstoffen te kunnen onderbouwen, is informatie nagezonden.

De neerslag van stikstof van de SVI op beschermde natuurgebieden blijft binnen de al vergunde ruimte van de huidige afvalverbrandingsinstallatie. Voor beschermde soorten zijn maatregelen mogelijk waardoor nadelige effecten uitblijven.

Wat is het advies van de Commissie?

Het MER is goed opgebouwd en prettig leesbaar en geeft nuttige informatie over de SVI en de milieugevolgen daarvan. **Desondanks signaleert de Commissie dat het rapport niet compleet is. Het gaat om de volgende punten:**

- **Samenvatting:** de overzichtstabel geeft geen duidelijk beeld van de milieugevolgen van de uitbreiding op de omgeving ten opzichte van de situatie zonder uitbreiding (de referentiesituatie).
- **Informatie over de massabalans van de SVI** is niet compleet, waardoor emissies niet te controleren zijn.
- **Luchtverontreiniging:** de beschreven emissies naar de lucht zijn onvoldoende onderbouwd.
- **Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS):** de concentraties ZZS in te verwerken slibstromen, en vrijkomende emissies en andere reststromen zijn niet beschreven.
- **Geluid:** de geluidsbelasting op de omgeving is onvoldoende onderbouwd.

De Commissie adviseert deze informatie in een aanvulling op het MER op te nemen, en dan pas een besluit te nemen over de omgevingsvergunning. Op die manier kan het milieubelang

volwaardig worden meegewogen bij een besluit over de omgevingsvergunning en zijn de conclusies in het MER voor lezers navolgbaar.

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en geeft ze een aanbeveling voor beschermde soorten voor het vervolgtraject. Hiervoor zijn namelijk maatregelen nodig zodat nadelige effecten uitblijven volgens het MER. Het is de Commissie nog onduidelijk of deze genomen zullen worden.

Achtergrond

Voor de besluitvorming over activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan een MER verplicht zijn. De C- en D-lijsten van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage (m.e.r.) geven aan bij welke activiteiten dat het geval is. Bij dit project gaat het om een omgevingsvergunning voor de activiteit C18.4 van de bijlage bij het Besluit m.e.r. (de oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie bestemd voor de verbranding of de chemische behandeling van niet-gevaarlijke afvalstoffen). Tevens is een vergunning nodig op grond van de Wet natuurbescherming indien er effecten zijn op beschermde natuur en een vergunning op grond van de Waterwet voor het vergroten van het verhard oppervlak op het terrein.

Waarom een advies?

Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) om advies gevraagd.

De onafhankelijke Commissie m.e.r. is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De Commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen – besluit over de omgevingsvergunning en over de natuurbeschermingsvergunning. Het dagelijks bestuur van waterschap Hunze en Aa's besluit over de watervergunning.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door nummer [3409](#) op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en geeft zij adviezen voor de op te stellen aanvulling. Deze adviezen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming door Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen.

In de tekst wordt ook een aanbeveling gedaan. Deze is bedoeld om de kwaliteit van de besluitvorming, nu en in de toekomst, te verbeteren.

2.1 Samenvatting

In de overzichtstabel in de samenvatting is niet altijd duidelijk ten opzichte van welke situatie de effecten beoordeeld zijn. Soms is dit de vergunde situatie, soms de huidige situatie, en soms de situatie na uitbreiding. In een enkel geval zijn de effecten van de uitbreiding op zich bedoeld¹. Zo wordt bij de effectbeschrijving voor geluid gesproken over de vergunde geluidsruimte. Voor indirecte hinder wordt gesproken over de inrichting. Bij luchtkwaliteit staat de bijdrage van EEW en bij het aspect geur wordt gesproken over huidige situatie en toekomstige situatie.

Deze verschillende wijzen van presenteren geven geen duidelijk beeld van de milieugevolgen van de uitbreiding op de omgeving ten opzichte van de situatie zonder uitbreiding (de referentiesituatie). Dit is ook van belang omdat door derden vaak alleen de samenvatting van het MER wordt gelezen².

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming, in een aangepaste overzichtstabel in de samenvatting de milieugevolgen van de uitbreiding op de omgeving ten opzichte van de situatie zonder uitbreiding (de referentiesituatie) eenduidig weer te geven.

2.2 Massabalans

In het MER ontbreekt een massabalans. Een massabalans geeft inzicht in hoeveelheid en samenstelling van de te verwerken slibstromen en daaruit vrijkomende reststromen. Deze informatie is tevens noodzakelijk om de beschreven emissies naar lucht en water in het MER te kunnen controleren.

In een aanvullende notitie³ is meer informatie gegeven over de te verwerken hoeveelheden slib en de in de installatie vrijkomende reststoffen. Deze informatie is echter moeilijk navolgbaar. Zo is bijvoorbeeld de totale hoeveelheid slib significant lager dan de hoeveelheid

¹ Zie in dit verband overzichtstabel 3, pagina 20–21 van het MER.

² In de zienswijzen van Stadt Borkum wordt ook opgemerkt dat het op basis van de samenvatting niet mogelijk is om de conclusies te begrijpen. Overigens is de informatie in het hoofdrapport wel correct.

³ Om informatie over de hoeveelheden en samenstelling van verwerkte slibstromen en geproduceerde afvalstoffen te kunnen onderbouwen, is informatie nagezonden door EEW aan de Commissie op 15 mei 2020.

die in het MER wordt genoemd (146 kton versus maximaal 185 kton) en is –in tegenstelling tot wat het MER aangeeft– geen sprake van de verwerking van thermisch gedroogd slib.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming een inzichtelijke massabalans te presenteren. De balans moet inzicht geven in de hoeveelheid en samenstelling van de te verwerken slibstromen en daaruit vrijkomende reststromen, en welke afvalstoffen hieruit bij verbranding ontstaan.

2.3 Luchtverontreiniging

Het MER gaat voor de emissies van de SVI uit van daggemiddelde waarden zoals die voor de bestaande afvalverbrandingsinstallatie zijn vergund, en voor een aantal componenten⁴ van hogere daggemiddelde waarden. Onduidelijk is waarom het MER voor de SVI voor die componenten uitgaat van hogere daggemiddelde emissies dan voor de afvalverbrandingsinstallatie⁵. Deze informatie komt niet overeen met het beeld elders in het MER⁶ dat de milieugevolgen van de SVI vergelijkbaar is met die van de bestaande installatie. Ook is niet duidelijk wat de daadwerkelijk te verwachten emissies zijn, bijvoorbeeld op basis van ervaringscijfers van andere slibverbrandingsinstallaties. De te verwachten emissies zijn relevant voor de vergunningverlener, te overwegen mitigerende maatregelen en geven relevante informatie voor belanghebbenden⁷.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming voor luchtverontreiniging het volgende nog te onderbouwen:

- motiveer waarom voor een aantal componenten wordt uitgegaan van hogere waarden dan de vergunde waarden voor de bestaande afvalverbrandingsinstallatie;
- welke emissies worden verwacht.

2.4 Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

Het MER gaat niet in op de aanwezigheid van ZZS in de te verwerken slibstromen en in emissies naar lucht en in vaste reststoffen. In een aanvullende notitie is aangegeven dat voor de bestaande afvalverbrandingsinstallatie al eerder een lijst met ZZS is opgesteld, en dat deze lijst door de uitbreiding met de SVI niet wijzigt. Verder is aangegeven dat de afvalverbrandingsinstallatie binnen het bestaande acceptatie en verwerkingsbeleid ook al slib mag accepteren.

De Commissie vindt deze redenering onvoldoende. De SVI is een installatie waarin alleen slib zal worden verwerkt en derhalve mogelijk andere (concentraties aan) ZZS optreden dan in een huisafvalverbrandingsinstallatie. Het MER geeft geen beeld van de te verwachten ZZS in te de verwerken slibstromen, in vrijkomende emissies en in reststoffen, en onzekerheden daarover.

⁴ Het gaat om stikstofoxiden, totaal stof, zwaveldioxide, waterstoffluoride, zoutzuur en kwik.

⁵ Het MER geeft aan dat voor de berekening van de emissievrachten is uitgegaan van de emissieconcentratie eisen. Voor een aantal componenten is uitgegaan van daggemiddelde emissieconcentraties eisen, en voor een aantal componenten van jaargemiddelde emissieconcentratie eisen. Uit het MER is niet herleidbaar van welke jaargemiddelde emissieconcentratie eisen in de berekening is uitgegaan.

⁶ Zie in dit verband paragraaf 2.1 van dit advies.

⁷ In de zienswijzen van Burgerinitiatief Saubere Luft Oostfriesland e.V. wordt ook informatie gevraagd over uitstoot van schadelijke stoffen naar water en lucht.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming, aan te geven welke (concentraties aan) ZZS verwacht worden in de te verwerken verschillende soorten slib, en in emissies naar lucht en in vaste reststoffen Beschrijf de onzekerheden daarbij.

2.5 Geluid

Voor de berekening van het effect op het geluid naar de omgeving⁸ is onvoldoende navolgbaar waar de geluidvermogens van de meest relevante geluidbronnen op zijn gebaseerd. Het gaat dan om de zuigtrekventilator en de schoorsteen. De verwijzing naar de akoestische gegevens van lijn 3 is onvoldoende aangezien:

- deze geluidvermogens ook niet zijn onderbouwd;
- de capaciteit van de ventilator lijn 4 anders is dan voor lijnen 1-3.

Het is van belang dat de informatie navolgbaar is, zodat duidelijk wordt dat de berekende effecten juist zijn.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming, de uitgangspunten bij de berekening van de effecten op het geluid naar de omgeving nader te onderbouwen, zodat duidelijk wordt dat de geluidseffecten op de omgeving een betrouwbaar beeld geven.

2.6 Natuur

2.6.1 Natura 2000

Bij de verbrandingsprocessen komen stikstofoxiden vrij. De uitstoot van stikstofverbindingen via de schoorstenen kan negatieve effecten hebben op de Natura 2000-gebieden, zoals de Waddenzee, waar deze neerslaan. Om een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te voorkomen heeft EEW besloten intern te salderen. Door extra technische ingrepen ten opzichte van de best beschikbare technieken (verbeteringen in de SCR-reactor) worden de emissies van lijn 1-3 verlaagd, waarmee de stikstofemissies van lijn 4 dus gesaldeerd kunnen worden met de andere drie lijnen.

In het MER is voldoende onderbouwd⁹ dat er ten opzichte van de vergunde ruimte voor lijn 1-3 geen toename zal zijn van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Ook blijkt dat de Wnb-vergunning voor de derde lijn zich in de beroepsprocedure bevindt (zie bijlage D). Op de vraag van de Commissie wat er gebeurt als deze vergunning niet in stand blijft heeft EEW mondeling geantwoord dat dan met lijn 1-2 gesaldeerd zal worden. Op grond van bijlage D (pagina 2-3) acht de Commissie het plausibel¹⁰ dat ook dan voldoende ruimte is voor intern

⁸ In het akoestisch onderzoek zijn geen transportbewegingen in de nachtperiode meegenomen voor de uitbreiding, terwijl er vanaf 6.00 uur slib aangevoerd gaat worden, zie pagina 40 van het MER. Volgens de Wet geluidhinder is de nachtperiode van 23.00 uur tot 7.00 uur. Gezien de beperkte invloed van de transportbewegingen in de nachtperiode en de transportbewegingen in de nachtperiode voor vergunde situatie (80), is het effect volgens de Commissie te verwaarlozen.

⁹ Met name in bijlage A (Aerius-berekening) en bijlage D (memo interne saldering) van de voortoets.

¹⁰ De Commissie heeft niet de verleende vergunningen van de eerste en tweede lijn ontvangen. Zij heeft daarom niet de invoergegevens in de AERIUS-berekeningen kunnen nagaan.

salderen, gelet op het relatief geringe aandeel van de stikstofuitstoot van de vierde lijn (6,7%) in de totale uitstoot.

De Commissie Hordijk heeft op 15 juni 2020 het rapport *Meer meten, robuuster rekenen* uitgebracht. Daaruit blijkt dat de onzekerheid van extra depositie op Natura 2000-gebieden bij de gehanteerde ruimtelijke schaal in AERIUS Calculator¹¹ vele malen hoger is dan de beoordelingsdrempel. De minister van LNV heeft aan de Tweede Kamer laten weten te onderzoeken hoe aan het rapport opvolging kan worden gegeven¹². Gebruik de actuele rekenvoorschriften en benut de nieuwste inzichten bij het berekenen van stikstofeffecten en het bepalen van onzekerheden. Actualiseer waar nodig de nu uitgevoerde berekeningen voordat een besluit wordt genomen over het project.

2.6.2 Beschermden soorten

Het MER beschrijft dat negatieve effecten op bepaalde soorten (met name broedvogels op braakliggende terreinen in Oosterhorn en vliegroutes van vleermuizen) niet zijn uitgesloten, zodat aanvullende mitigerende maatregelen nodig zijn. Volgens het MER moeten deze maatregelen volledig moeten worden uitgevoerd om negatieve effecten op de aanwezige soorten te voorkomen. Op pagina 116 worden zeven “wenselijke” maatregelen genoemd waarbij niet geheel duidelijk is wat de noodzakelijke maatregelen zijn¹³. Indien lichtverstoring op vleermuizen niet kan worden voorkomen dan geeft de Commissie werken met amber of rood licht in overweging als mitigerende maatregel.

De Commissie vindt het aannemelijk dat met de beschreven maatregelen nadelige effecten op beschermde soorten kunnen worden voorkomen.

Zij beveelt aan bij het besluit aan te geven hoe uitvoering van de genoemde maatregelen wordt verzekerd in vervolgbesluitvorming.

---

¹¹ Het gaat om hexagonalen ter grootte van een hectare.

¹² Brief van 15 juni 2020, met kenmerk DGS / 20163470.

¹³ Naar verwachting de drie maatregelen om verstoring/vernietiging van broedplaatsen te voorkomen, alsmede de maatregel om lichtverstoring door vleermuizen te voorkomen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Arjen Brinkmann

Marja van der Tas (voorzitter)

ing. Rob Vogel

ir. Paul van Vugt

mr. drs. Annemarie Wagenmakers (secretaris)

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Omgevingsvergunning.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit C18.4, "de wijziging of uitbreiding van een installatie bestemd voor de verbranding of chemische behandeling van niet-gevaarlijke afvalstoffen". Daarom is een project-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit(en)

Gedeputeerde Staten van provincie Groningen.

Initiatiefnemer besluit(en)

EEW Energy from Waste Delfzijl B.V.

Bevoegd gezag m.e.r.-procedure

Gedeputeerde Staten van provincie Groningen.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen gelezen die het bevoegd gezag tot en met 9 juni 2020 heeft toegestuurd. Ze heeft ze in haar advies verwerkt, voor zover relevant voor het MER.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3409](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

